

MUSIKA HAMABOSTALDIA: GOGOETA BATZUK

Edizio asko dira orain arte; Espainiako Estatuko musika klasikoko jaialdirik zaharrena da. Behin amaituta, une egokia izan daiteke aurtengo edizioaren balantzea egiteko, baina baita jaialdiaren bizitza luzearen balantzea egiteko ere. Jaialdi bikaina da, oso. Baina hausnartu egin behar da, eta asko, haren deribari buruz. Hausnarketak askoz gehiago hartuko luke; musika klasikoak gure inguruan duen egoera izan behar du ardatz. Egoera hori hobetzeko baliteke Musika Hamabostaldia instrumentu ona izatea. Horregatik, hausnar dezagun jaialdiari buruz.

 MONTSERRAT AUZMENDI DEL SOLAR

Hainbat hedabidetan irakurri ahal izan dugu edizio honen emaitza arrakastatsua izan dela, pandemiaren aurreko diru-bilketak berreskuratutakoa. 900.000 euro inguru lortu dira leihantilan. Albiste bikaina da. Denok dakigu dirurik gabe ez dagoela rock and rollik. Eta ez dago ez rock-and-rollik eta ez klasikorik. Hori egia da.

Baina hori Hamabostaldiko albiste nagusi gisa nabarmentzea gainazalean geratzea dela iruditzen zait. Helburu bat gehiago behar luke horrek; horrelako jaialdien bidez benetan lortu nahi dena, behar luke izan, gure herritarren maila musikala igotzea. Ziur aski, erraza da esatea dirua ez dela “lehenengo gauza” jaialdia kudeatzen ari ez denarentzat. Egia da. Baina kudeatzaileek kontuan hartu behar dituzte beste motibazio batzuk dituztenen iritziak, eta ikuspegi zabala izan behar dute.

PUBLIKOAREN PROFILA

Hamabostaldia kezkatu behar duen gaietako bat publikoa berritzea da. Denok dakigu Hamabostaldiko publiko

nagusia nahiko adinekoa dela. Auditorioan ikusten da, ez da egiaztapen gehiagorik behar. Edonor gazte senti daiteke musika klasikoko kontzertu batean, eta bereziki Hamabostaldian, ingurua ikustean. Eta, kontuz: publiko leial hori ere zaintzen jarraitu behar da, dudarik gabe. Erronka publiko gaztea erakartzea da, jaialdi honen etorkizuna baita, eta gure herrian maila kulturalari eustea bermatuko baitu.

Ziur naiz Hamabostaldiko kudeatzaileek gauza bera pentsatzen dutela. Eta beraiek hausnartuko dutela nola lortu publiko gazte hori. Ez da lan erraza. Beti bezala, inbertsioa beharko luke; 900.000 euro horietako askoren inbertsioa. Ziur aski, Hamabostaldiaren urte osoko zeregina ez litzateke mugatu behar abuztuan egiten diren kontzertu batzuk antolatzea. Musika klasikoak bultzatu eta sustatzeko lana egin beharko litzateke urtean zehar.

Adibidez, edizio bakoitzeko ziklotako bat den Hamabostaldi ibiltari hori ikasturte osoan zehar egin beharko litzateke gazteen artean musika klasikoak hurbiltzeko eta sustatzeko, Eusko Jaur-

laritzako Hezkuntza eta Kultura sailen laguntza sendoarekin, noski.

MUSIKA KLASIKOA GARAIKIDETU

Hausnartu beharreko beste gai bat –eta gai horri buruzko iritzi positiboa dut, ñabardura batzuekin–, eskaintzen den programa motarena da. Guztiz ulergarria da urtez urte Hamabostaldira joaten den publiko ultraklasiko hori fidelizatzeke, behin eta berriz atseginez entzuten diren obra horiez beteriko programak eskaintzera jotzea. Klasiko popularrak, esan genezake. Eta aitortu behar dut plazer handiz entzun ditudala edizio honetan Mozarten Requiem-a, Carmen opera, Berliozen Sinfonia fantastikoa edo Radio Franceko Orkestrak eskaini zuen Suzuko txoria bezalako obrak. Era berean, aitortu behar da –eta hemen ñabardurak– Musika Hamabostaldiak ahalegin handia egiten duela gutxiago entzuten diren eta hain trilatutak ez diren obrak sartzeko: Shostakovichen Stepan Razinen exekuzioa, Ravelen kutixia den Shérézade obertura edo Beethovenen Missa solemnis, hain maiz entzuten ez dena.

Budapest Festival Orchestra izan da aurtengo emanaldi esanguratsuetako bat.

MUSIKA HAMABOSTALDIA

Eskertzekoa da. Baina nire proposamena izango litzateke Kursaal zikloan, jaialdi honetako ziklo nagusian, musika garaikideko lanak sartzea. Jakina, badakigu musika horri eskainitako ziklo bat dagoela, baina aurtengo lau kontzertu bakarrik osatu zuten. Bai, badakigu ez dela gehiengoaren gustuko musika, baina sustatu egin behar da. Gainera, Euskal Herrian konpositore bikainak ditugu gaur egun, eta konpositore horien estreinaldiak eskaini litezke. Bide batez, euskal musikari bultzada eta ikusgarritasuna emanago genioke, eta hori jaialdi honetako elementu bereizgarri ere bihur liteke. Benetan apreziatzen dut Ravel programetan den bakoitzean, garai guztietako euskal konpositorerik onena baita ziurrenik, baina ez legoke gaizki beste euskal sortzaile batzuk sarriago programatzea, lehengoak eta oraingoak.

Victoria Eugenia ere faltan sumatzen dut. Ezagutzen ez ditudan arrazoiak direla eta, kontzertu gutxi eman dira han, nahiz ganbera-musikarako espazio paregabea da, askoz ere bilduago eta akustika ona duena. Are

gehiago, uste dut interesgarria litzatekeela ganbera-musikaren zikloa indartzea, proposamen gehiagorekin. Zalantzarik gabe, San Telmo museo-ko klaustroak badu bere xarma, baina kanpoko soinuek ez dute laguntzen, eta leku deserosoa da entzuleentzat.

ESPazio EGOKIRIK EZ OPERARENTZAT

Ez dut nahi artikulu hau kritiken arrosarioa izatea. Alderantziz, iradokizungun bat izatea nahi nuke. Eta horien artean argi eta garbi bat: Hamabostaldia opera antzeztuak eskaintzeko ideia ahaztu beharko lukeela uste dut. Ziur aski, Kursaalak ez du espazio egokirik eskaintzen, ezta halako jaialdi handi baterako aurrekontuak ere, ez du nahiko margenik uzten opera-emanaldi on baterako. Aurtengo Carmen operak huts egin zuen, pobrea izan zen, eta jaialdi honek ez du horrelakorik merezi. Zorionez, Patrick Alfaya zuzendariak iragarri du datorren urtean opera izango dugula kontzertu bertsioan. Askoz ere duinagoa, ezin bada goi-mailako produkziarik

eskaini. OLBEn oso ondo egiten dute. Utz diezaiozun operaren monopolioa, oraingoz.

Jakina, ezin dut aipatu gabe utzi 85. edizio honek utzi didan inpresioa. Ezin izan dut ziklo guztietara joan, ia ezinezkoa da. Baina ziklo garrantzitsuenetako kontzertu aipagarrienetako batzuetara joan ondoren, parte hartu duten orkestren kalitate handia nabarmendu behar da, horien artean Milango Scalako Orkestra, Riccardo Chailly buru zuela, eta Radio Franceko Orkestra, Mikko Franck zuzendari zuela, taldearen txinpartak aterata.

Beste hitzordu batzuk ere izan dira, baina ez hain zorionekoak, hala nola lehen aipatu dudana *Carmen* opera, edo Beethovenen *Missa Solemnis*, Euskadiko Orkestraren eskutik, Donostiako Orfeoiaekin batera.

Hori bai, urte urte etortzen den publiko leial horren berotasunak bere horretan dirau. Musikaren magiak dena egin dezake. Baina horrelako jaialdi baten ezin du dena magiaren edo nolabaiteko ohikeriaren esku utzi. Asko dago egiteko. ●